

FILOSOFI

- inspiration til rusmiddelfagligt indhold i filosofi

Øvelse

Læs artiklen nedenfor og diskuter om brugen af stoffer kan være et udtryk for eskapisme.

"Vi spurgte en filosof, om det er i orden at tage stoffer"

(Artikel af Amber Roberts, jan 27 2016, 10:02am, VICE.com. Artiklen er oprindeligt udgivet af VICE UK)

"Filosofien giver folk værktøjerne til at tænke, 'Hvorfor gør jeg det her? Er det sjovt? Hvordan passer stoffer ind i mit liv som helhed?'"

Filosoffen Peg O' Connor er ikke nogen nybegynder, når det gælder stoffer. Faktisk består hendes livsværk i at tænke på stoffer. På sin blog, "[Philosophy Stirred, Not Shaken](#)", behandler hun nogle af nutidens største, filosofiske spørgsmål: Hvorfor elsker studerende MDMA? Kan skam ødelægge nogens liv? Er det ok at have venner, som man ikke laver andet end at feste med?

Filosofiens behandling af stoffer har historisk set været lidt anderledes end andre discipliner. I bogen *The Doors of Perception* fra 1954 dokumenterer Aldous Huxley, hvordan hans ego bliver nedbrudt, og hvordan han opnår "obskur viden" på et otte-timer langt meskalintrip - et stof som Sartre også yndede at bruge.

Nietzsche var angiveligt afhængig af opium, mens han skrev *Moralens Oprindelse*, og ifølge en ny undersøgelse har 90 procent af britiske filosofistuderende prøvet at tage stoffer.

Filosofien kan fortælle os noget mere om vores forbrug af stoffer, end videnskabens og lovens sort-hvide fortolkninger kan. Måske er det derfor, at forskning har vist, at filosofi også hjælper folk, som forsøger at komme sig efter et stofmisbrug. Peg O' Connor er selv tidligere alkoholiker og har været ædru i ti år. Hun hævder, at det var filosofien, som fik hende til at forstå årsagerne og konsekvenserne af sin afhængighed og som motiverer hende til at forblive ædru, leve sundt og "blomstre" - som Aristoteles ville sige det.

I denne uge udkommer Peg O' Connors bog *Life on the Rocks; Finding Meaning in addiction and Recovery*. Derfor tænkte vi, at vi ville spørge hende, hvordan hun betragter det at tage stoffer i et filosofisk perspektiv.

VICE: Allerførst, hvordan går filosofi og stoffer i spænd?

Peg O' Connor: Filosofien har lige siden antikken handlet om, hvordan man opnår det gode liv. Den giver folk værktøjerne til at tænke, 'Hvorfor gør jeg det her? Er det sjovt? Hvordan passer stoffer ind i mit liv som helhed? Påvirker det her stof min personlighed på en eller anden måde? Er jeg den person, som jeg gerne vil være?' Jeg tror generelt, at det er nogle spørgsmål, som alle stiller, men jeg tror, at filosoffer spørger sig selv mere bevidst.

Er det derfor, at filosofistuderende åbenbart tager flere stoffer?

Jeg tror, at mange bliver tiltrukket af filosofien, fordi den giver dem mulighed for at stille en bestemt slags spørgsmål, som de selv kæmper med, i en akademisk kontekst. Mine studerende er mest optaget af de eksistentielle filosoffer som Sartre, Camu, Kierkegaard og så videre. Min teori er, at det er fordi, at de eksistentielle filosoffer for det meste er optagede af sig selv med spørgsmål som, "Hvad er min plads i verden?", "Hvad er mit ansvar?", "Hvorfor skal jeg lide på den her måde?", "Hvad betyder den her situation?" Jeg tror, at det ræsonnerer bedre hos en yngre aldersgruppe, som er mere bekymrede.

Der er også den traditionelle romantisering af at tage stoffer. Forestillingen om den geniale, alkoholiserede forfatter, som har de her utroligt dybe tanker. Vi ser det samme med musikere og digtere - den her tanke om, at stoffer og alkohol hjælper deres kreativitet på vej eller frigiver deres genialitet eller sådan noget. Det, at filosofistuderende måske tager flere stoffer, er en del af en kultur - det bliver betragtet som en del af universitetsoplevelsen.

Er det amoralsk at tage stoffer set fra et filosofisk synspunkt?

Jeg er ikke sikker på, at det er den bedste måde at indramme det på, for det polariserer det med det samme. Vi kan i stedet bruge John Stewart Mill i det her tilfælde: Hvis nogen ryger sig skæve i deres egen lejlighed og ikke kører bil eller opererer tungt maskineri eller påvirker nogen andre, burde det så ikke være okay? Omvendt er det altid en god idé at være opmærksom på, hvorfor folk tager stoffer, hvad de tager og hvor meget de tager. Bare fordi noget er lovligt, betyder det ikke, at det ikke er skadeligt eller vanedannende.

Hvad med psykedelika, for der er jo et klart argument for, at psykedelika er med til at udvide bevidstheden og hjælpe en til at se ting fra et andet perspektiv.

Psykedeliske stoffer er også blevet brugt i bestemte religiøse traditioner, så man må også anerkende, at de er blevet brugt af præcis den grund, som du nævner - at de åbner op for nye måder at se tingene på, delvist fordi de regulerer de normale kognitive processer, som man er så tilvænnet med. Man indarbejder nogle ret dybe mentale riller, som man kører i og ser tingene på samme måde. Men igen, virkningerne er ret uforudsigelige, og man ved ikke hvor længe den fortsætter. Med psykedelika er der en større risiko for at føle sig ude af kontrol, fordi ens version af virkeligheden er vendt på hovedet.

Hvordan kan filosofi hjælpe på et stofmisbrug?

Filosofien har altid beskæftiget sig med spørgsmål om livets mening og forsøgt at skabe en mening med lidelsen. Stofmisbrug er ofte både årsagen til og konsekvensen af lidelsen. Det er spørgsmål om menneskets natur og den menneskelige oplevelse - emner som filosofien har udforsket ret produktivt og innovativt i meget lang tid. Vi har bare ikke rigtigt krydset den filosofiske tankegang med spørgsmål vedrørende stoffer og alkohol før.

Er det ikke lidt et paradoks, hvis afhængigheden er både årsagen til og konsekvensen af lidelse?

Det er helt sikkert et slags kredsløb. Jeg tror, at mange starter med at drikke eller tage stoffer, fordi de lider på en række forskellige måder. Der er en masse sociologisk forskning, som for eksempel viser, at ofre for seksuelt misbrug i barndommen har større risiko for at udvikle afhængighed. Vi ser, hvordan nogle mennesker begynder at tage stoffer for at medicinere sig selv, bedøve en smerte eller flygte fra virkeligheden. Der er selvfølgelig også mennesker, som ikke har nogen af de her ting i deres liv og som alligevel begynder at tage stoffer og drikke alkohol. Så begynder deres forbrug at ændre sig fra forbrug til misbrug til afhængighed.

Tror du altid, at brugen af stoffer er et udtryk for eskapisme?

Ikke altid. Vi kan jo ikke lukke øjnene for det faktum, at det kan være en dejlig og sjov oplevelse at tage stoffer, men vi lever også i en kultur, som glamouriserer brugen af alkohol og stoffer. Det signalerer ligesom, 'nu er jeg moden'. I hvilken som helst popkulturel film, som omhandler universitetsstuderende, så er det en del af oplevelsen, at de studerende drikker sig virkelig fulde eller ryger sig skæve og laver alt muligt. Men de viser aldrig de virkelige konsekvenser, så det ender med at være et glamouriserende billede.

Hvordan hjalp filosofien dig ud af din afhængighed?

Det gjorde den på mange måder, men den vigtigste var, at den hjalp mig til at udøve min egen frie vilje. William James skelner imellem at ønske og at ville, og i lang tid ønskede jeg, at mit liv var anderledes, men uden viljen er ønsket bare sådan en fin lille knap, som snurrer rundt uden at gøre noget - indtil man trykker på den.